

सन २०१७-१८ मध्ये केंद्र पुरस्कृत कृषी
उन्नती योजनेंतर्गत कृषी यांत्रिकीकरण उप
अभियानांतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी
₹ ३६९.७३ लाख निधी वितरित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: कृयांउ-१०१७/ प्र.क्र.६४/१७/१४अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय (विस्तार), मुंबई- ४०० ०३२
तारीख: १३ मार्च, २०१८.

वाचा-

- १) केंद्र शासनाच्या कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना
- २) शासन निर्णय क्रमांक: ०३१७/प्र.क्र.१८/राकृवियो कक्ष, दिनांक १३ एप्रिल, २०१७
- ३) केंद्र शासनाचे पत्र क्र. ३-१/२०१५ M&T (I&P), दि. १ मे, २०१७
- ४) शासन निर्णय क्रमांक: कृयांउ-१०१७/ प्र.क्र.६४/१७/४अ, दि. २१ जून, २०१७
- ५) आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्रमांक- बीयुडी-२०१७/प्र.क्र.११/कार्यासन-६,
दि. २७ जून, २०१७.
- ६) शासन निर्णय क्र.कृयांऊ-१०१७/प्र.क्र.६४/१७/४अ, दि. ३ ऑगस्ट, २०१७.
- ७) केंद्र शासनाचे पत्र कृ.३-१/२०१५-M-T(I & p), दि. १९ फेब्रुवारी, २०१८.
- ८) शासन निर्णय क्रमांक: कृयांउ-१०१७/ प्र.क्र.६४/१७/१४अ, दि. १ मार्च, २०१८.
- ९) आदिवासी विकास विभाग शासन निर्णय क्र. बीयुडी-२०१७/प्र.क्र.११/कार्यासन-६,
दि. ३.०३.१८

प्रस्तावना-

सन २०१५-१६ पासून केंद्र पुरस्कृत कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियान कृषी उन्नती योजनेंतर्गत राबविण्यात येत आहे. सदर उप अभियानांतर्गत एकूण आठ घटक असून, घटक क्रमांक १ व २ हे नवीन तंत्रज्ञानाने विकसित केलेल्या संयंत्राची प्रात्यक्षिके, प्रशिक्षण व चाचणी बाबत आहेत. सदर दोन्ही घटकांसाठी १००% केंद्र पुरस्कृत व उर्वरीत ६ घटकांसाठी केंद्र व राज्य शासनाच्या निधीच्या हिश्याचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

केंद्र शासनाने, सदर उपअभियान राज्यात सन २०१७-१८ या आर्थिक वर्षामध्ये राबविण्यासाठी संदर्भाधीन अ.क्र.३ येथील दि. १ मे, २०१७ च्या पत्रान्वये महाराष्ट्र राज्यासाठी ₹ ५६८८.०० लक्ष एवढ्या रकमेच्या कार्यक्रमास मान्यता दिलेली आहे व केंद्र हिश्याचा पहिल्या हप्त्याचा ₹ १७०६.४० लक्ष एवढा निधी वितरीत केला. केंद्र शासनाने दिलेल्या मान्यतेनुसार रु.५६८८.०० लक्ष एवढ्या निधीच्या कार्यक्रमास

संदर्भाधीन अ.क्र.४ येथील दि. २१ जून २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली व सर्वसाधारण प्रवर्गाचा रु.१२११.५४ लक्ष व त्याप्रमाणात आवश्यक राज्य हिस्सा रु. ८०७.६९ लक्ष असा एकूण रु. २०१९.२३ लक्ष एवढा निधी वितरीत करण्यात आला. अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमातीचा केंद्र हिस्स्याचा निधी रु.४९४.८६ लक्ष व त्याप्रमाणात आवश्यक राज्य हिस्सा रु. ३२९.९० लक्ष दि. ३ ऑगस्ट, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भाधीन अ.क्र.७ येथील दि. १९ फेब्रुवारी, २०१८ च्या पत्रान्वये दुसऱ्या हप्त्याचा रु. १७०६.४० लक्ष एवढा निधी वितरीत केला आहे. सदर निधीमध्ये सर्वसाधारण प्रवर्ग रु. १२११.४० लक्ष अनुसूचित जाती रु. २७३ लक्ष व अनुसूचित जमाती रु. २२२ लक्ष एवढ्या रक्कमेचा समावेश आहे. सर्वसाधारण प्रवर्गाचा रु. १२११.४० लक्ष व त्या प्रमाणात आवश्यक राज्य हिस्सा रु. ८०७.६० लक्ष असा एकूण रु. १९०० लक्ष निधी संदर्भाधीन अ.क्र.८ येथील दि. १ मार्च, २०१८ च्या शासन निर्णयान्वये वितरीत केला आहे. या उप-अभियानांतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाचा उपलब्ध अनुदानाच्या मर्यादेत केंद्र हिस्स्याचा रु. २२१.८४ लक्ष व त्या प्रमाणात आवश्यक राज्य हिस्सा रु. १४७.८९ लक्ष असा एकूण रु. ३६९.७३ लक्ष निधी वितरीत करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता, अनुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय-

- सन २०१७-१८ मध्ये कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी ₹ ३६९.७३ लक्ष (अक्षरी रूपये तीन कोटी एकोणसत्तर लाख त्र्याहत्तर हजार फक्त) निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) वितरीत करण्यात येत आहे. सदर निधीचे केंद्र व राज्य हिस्स्याचे विवरण पुढीलप्रमाणे आहे :-

(रक्कम ₹ लाख)

अ.क्र	योजनेचे नांव	अनुसूचित जमाती प्रवर्ग		
		केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा	एकूण निधी
१	कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियान	२२१.८४	१४७.८९	३६९.७३

- या शासन निर्णयान्वये कृषी यांत्रिकीकरण उप अभियानांतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्स्याचा ₹ २२१.८४ लाख निधी (रुपये दोन कोटी एकवीस लाख चौऱ्याऐंशी हजार फक्त) व राज्य हिस्स्याचा ₹ १४७.८९ लाख (अक्षरी रूपये एक कोटी सत्तेचाळीस लाख एकोणनव्वद हजार फक्त), असा एकूण ₹ ३६९.७३ लक्ष (अक्षरी: रूपये तीन कोटी एकोणसत्तर लाख त्र्याहत्तर हजार फक्त) निधी वितरीत करण्यात आला असून तो सन २०१७-१८ करिता केंद्र व राज्य हिस्स्याच्या पुढील लेखाशिर्षांतर्गत अर्थसंकल्पित करण्यात आलेल्या तरतुदीतून खर्ची टाकावा-

अ. क्र.	केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
	मागणी क्रमांक-टी-५ २४०१-पीक संवर्धन, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, ७९६-जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना अंतर्गत योजना (०१)(११) कृषी उन्नती योजना - कृषी अभियांत्रिकीकरण उप अभियान (कें.पु.यो.) (२४०१ ए४५९) - ३३ अर्थसहाय्य, (केंद्र हिस्सा ६०%)	मागणी क्रमांक-टी-५ २४०१-पीक संवर्धन, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, ७९६-जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना अंतर्गत योजना (०१)(१०) कृषी उन्नती योजना - कृषी अभियांत्रिकीकरण उप अभियान (कें.पु.यो.) (२४०१ ए४४९) - ३३ अर्थसहाय्य (राज्य हिस्सा ४०%)

३. सदर निधी लाभार्थ्यांना PFMS प्रणालीद्वारे वितरीत होत असल्याची खातरजमा आयुक्त, कृषी यांनी करावी.
४. सदर निधी खर्च करताना संदर्भाधीन अनु.क्र.१ येथील केंद्र शासनाच्या उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना, दि.१३ एप्रिल, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित केलेल्या उन्नत शेती समृद्ध शेतकरी मोहिमेच्या मार्गदर्शक सूचना व अ.क्र.४ येथील दि. २१ जून, २०१७ च्या शासन निर्णयातील अटी, शर्ती व कार्यपद्धतीचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.
५. सदर निधी खर्च करताना तो विहित कार्यपद्धती अनुसरून, सर्व वित्तीय कायदे/ नियमांचे/ प्रक्रियेचे व वित्तीय अधिकारांच्या मर्यादेत बजेट व कोषागार नियमावलीनुसार खर्च करण्याची कार्यवाही अमंलबजावणी यंत्रणानी करावी. कोणत्याही परिस्थितीत कुठल्याही शासन निर्णयाचा वा परिपत्रकाचा भंग होणार नाही, याबाबत दक्षता घेण्याची जबाबदारी संबंधित क्षेत्रिय कार्यालयाची राहिल.
६. सदर निधी अभियानांतर्गत चालू वर्षासाठी मंजूर वार्षिक आराखड्यानुसार अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी याच वर्षात खर्च होईल याची दक्षता घ्यावी.
७. सदर शासन निर्णय आदिवासी विकास विभागाच्या संदर्भाधीन अनुक्रमांक. ९ येथील शासन निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.
८. सदर निधीचे जिल्हा निहाय वितरण करण्यास तसेच खर्चावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी कृषी संचालक (नि.व गु.नि) यांना राज्य नियंत्रक म्हणून घोषित करण्यात येत आहे, तसेच, सदर निधीचे आहरण व संवितरण करणेसाठी विविध स्तरावरील अधिकाऱ्यांना पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे:-

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	आयुक्तालय स्तर	संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२.	विभाग स्तर	संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक	संबंधित विभागीय कृषि सह संचालक कार्यालयातील लेखाधिकारी
३.	जिल्हा स्तर	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी
४.	उप विभागीय स्तर	संबंधित उप विभागीय कृषि अधिकारी	संबंधित उप विभागीय कृषि अधिकारी
५.	तालुका स्तर	संबंधित तालुका कृषि अधिकारी	संबंधित तालुका कृषि अधिकारी

९. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०१७/प्र.क्र.७५/ अर्थ-३, दिनांक १८ एप्रिल, २०१७ च्या शासन परिपत्रकातील अटीच्या पालनेच्या अधीन राहून व वित्त विभागाचे परिपत्रक अर्थसं- २०१७/प्र.क्र.९४/अर्थ-३, दिनांक ३० जून, २०१७ अन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकाराचा वापर करून निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०३१३१५१६३७६३०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीकांत आंडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२. कुलगुरु, कृषि विद्यापीठे (सर्व)
३. संचालक (निविष्ठा व गुण नियंत्रण), कृषि आयुक्तालय,पुणे
४. सर्व सन्माननीय विधीमंडळ सदस्य द्वारा विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
५. सर्व संचालक / सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
६. व्यवस्थापकीय संचालक,महाराष्ट्र कृषि उद्योग विकास महामंडळ, दिनकरराव देसाई मार्ग, गोरेगाव (पूर्व) मुंबई- ६५
७. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)

८. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)
९. सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२, मुंबईनागपूर/ (लेखा परिक्षा/(लेखा व अनुज्ञेयता)
११. महालेखाकार (स्थानिय) निकाय लेखापरिक्षा व लेखा प्रतिष्ठा भवन, १०१ महर्षी कर्वे मार्ग, मुंबई-४०००२०
१२. माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई-३२.
१३. नियोजन विभाग (का-१४३१) /मंत्रालय, मुंबई-३२
१४. वित्त विभाग (व्यय-१ व अर्थसंकल्प - १३) / मंत्रालय, मुंबई-३२
१५. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
१६. मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
१७. निवड नस्ती (कार्यासन -४अ).